

Tas Latweefschu lauschu draugs.

1836. 6. Bemerar.

6ta lappa.

S a u n a s s i n n a s.

No Rihges. Afsihstam gan, ka zilweks Deewa prahtu wiffslabbaki un wiffskaidraki warr dabbuht sinnacht no winna fwehteem wahrdeem; bet arri tas katram prahtigam zilwekam jau par leelu preeku irr, apdohmaht to, ko Deews no wezzeem laikeem lihds taggad pasaulé lizzis notift un fà muhsu tehwi tehweem lizzis klahtees. Jo, lai schee arri dsihwojuschi, fà gribbedami; bes Deewa taf arri winneem mattinsch ne iskritte wis, bet kas ween winneem notifke un gad-dijahs, tas winneem no Deewa tapeh; tikke peefuhctihts, ne fà tee kristu grehfdòs, bet peeaugtu afsihschanà un taisnibà; un tà tas Debbesu tehws bes mitteschanas mums arri zaur to, ko leef notift, schehligi parahda sawu prahtu, gribbedams, lai mehš to labbi apdohmajam un preezajamees, ka winna darbi arri tik labbi faect ar winna wahrdeem. Labba un derriga leeta tadeht gan irr, ismekleht, kas zittfahrht notizzis; tapeh; arri jau Tjabam saws draugs Bildads to padohmu dewe: "Waiza jelle teem preekschajeem, un taissees winnu tehwi laikus ismekleht. Jo mehš effam wakkareji, un ne sinnam neneeka." (Tjaba gr. 8, 8. 9.) Un Dahwidš dseedaja: "Es peeminnu tohs zittfahrhtigus laikus, es dohmaju no wiffeem taweem darbeem, es runnaju pee sewis no tawu rohku darrischanahm." (Dahw. ds. gr. 143, 5.) — Bet irraid arween gruhta leeta, to wiffzaur dabbuht sinnacht, kas wezzòs laikòs irr bijis un kas notizzis; jo kautgan arri tolaik' tahdu zilweku pasaulé ne truhke, kas grahmatas farakstija, — jo zittadi ne jau Salamans pahrt to buhtu fuhdsejis, ka pahrleeku dauds grahmatas teekoht rakstitas (Sal. mahz. 12, 12.); tatschu daschi tik usrakstija sawas dohmas, ne behdadam, woi effoht teefs, woi ne. Waijaga tadeht teem, kas skaidru taisnibu gribb dabbuht sinnacht, tohs daschadus stahstus un rakstus fanemt, un gruntigi ismekleht, us kurreu puffi effoht ta taisniba. Bet ja tà arri tik to ween gribbetu ismekleht, kas weenà paschà semmé no wezzeem laikeem notifke, tad to weens pars zilweks ne paspehtu. Labbi tadeht, kad zilweki us to fabeedrojahs, zits zittam palihdseht, ismeklejoht, ko Deews no wezzeem laikeem winnu dsimtené lizzis notift un fà winnu tehwi tehwi dsihwojuschi. — Pehrà gaddà ar Keisera sinnu arri tè Rihgà daschi kungi fabeedrojahs, gruntigi ismekleht, kas no wezz-wezzeem laikeem pa Widsemmi, Kursemmi un Tg-

gaunu semmi notiffe, kahdas tautas të dšihwoja, kahda tizziba, kahda nau-
da un kahdi rihti tahm bija, kurrâ laikâ Wahzeefchi pirmureisi të atnahze, un
tâ jo prohjam. Bet us to wiffwairaf warretu palihdseht, kad scheem kungeem
tohs wezzus papihrus un peerakstitus ahdu gabbalus dohtu lassihht, ko wehl zit-
tâs muischâs glabba, un tahs daschadas wezzas leetas, grabbaschas, brunnas
un naudas dohtu apffattihht woi tik sinnahht, ko zittkahrt eefsch semmes un
zittur atradde. Par tahdahm leetahm nu schee fungi ar sawadu Auddinaschanu,
ko wahziffi islaide, wiffus laudis luhds, un sohla, ja arri kahda dahrga leeta
buhtu, neweenam to saudeht, bet tam, kas laikam grihb pahrdohht, labprahht to
aismakfahht. Tâpatt papihrus, kâ leetas drohfschi warr nodohht pee schahs beedri-
bas sikehrea, ta zeeniga leelkunga Brakel, kas të Rihgâ taggad pee pilseelas
dšihwo, tannî nammâ, kas zittkahrt notehrea fungam Sturm peederreja. — Kur-
ram no muhsu lassitajeem Ungur-muischa laikam buhtu tuwaka, tam dohdam
sinnu, ka Ungur-muischas leelskungs schai beedribai par angstaku sinnahneeku irr.

No Risbeles, Krimmuldes draudse, Widsemme. Kas preeksch
astoni gaddeem pehdigu reisi Risbeles muischâ bijis un taggad atfal tur atnahk-
tu, gan pawiffam zittahdu buhschanu turpatt atrastu. Misteem Latwescheem par
labbu, Risbeles zeeniga leela-mahte paschâ muischâ meitu skohlu irr eezehlufi,
fur taggad no Krimmuldes draudses walstim zo meitas teef mahzitas, kâ par dee-
wabihjigahm, gohdigahm un derrigahm meitahm un pehzak arri par labbahm
faimneezehm paliktu. — Ar Deewa luhgschanu tee behrni zekahs, ar Deewa luhg-
schanu pee ehfschanas peefehschahs, un tâpatt ar Deewa luhgschanu arri eet gul-
leht. Pirmâs rihta siundâs, kad wiffi zehlsufchees un Deewu peeluhgufchi, woi
katgiffi (behrnu mahzibu), woi bihbeles woi dseefinu perschus mahzahs. Pehz
brohkasta un tâpatt pehz puffedeenas iffatrs pee sawa darba apfehshahs: zitti
wehrpi, zitti adda, zitti ausch, zitti schuhj, zitti wehl zittu tahdu darbu strahda.
Kad tas tik warr notift ween, tad wakfardâs behrneem woi no bihbeles stahsteem,
woi no zittas labbas grahmatas teef preekschlassihhts. No leelakahm meitahm
pamihfschu zittas apgahda Fehki, wahra ehdeenu un zepj maisi, zittas apkohpj loh-
pus, zittas padarra zittus darbus, kas pee mahjas buhschanas waijaga. Wassarâ
wiffseem behrneem dahrsâ un laukâ us tihromeem un ptawahm ja-strahda, ko ik-
katrs pehz wezzuma un spehka paspehj. — Bes schahm leetahm tee behrni wehl
mahzahs lassihht, galwâ rehkinahht un pa balsim dseedahht, un Krimmuldes draudses
skohlmeisteris, woi arri pats mahzitaîs, ja tam waktas, tohs arri no Deewa wahrdeem
mahza. — Ifwehdeenâs teem behrneem basnizâ ja-eet, fur winneem sawa weeta
pee ehrgelehmi. Schè winni pa labbu rohku stahwedami lihds ar Krimmuldes
draudses-skohlas behrneem, kas turpatt pa kreisu rohku sapuljinajahs, tahs at-
bildefchanas dseefmas dseed, kas pehz jauneem basnizas liffumeem pee Deewa
kalposchanas ja-dseed. — Risbeles zeeniga leela-mahte no mihligas firds saweem
skohlas behrneem wiffu dohd, kas teem waijaga, un gahda arri par usturru un
apgehrbju. Tahm meitahm, kas no Krimmuldes walsts schinni skohlâ bijuschas,
Krimmuldes zeenigs leelskungs arri labbu puhru sohliis. — Deewabihjiga un

gohdiga seewa lihds ar sawu fainneeku par skohlas sinnatneekem irr eezelti, un tee tohs behrnus apkohpj un usluhko un teem wiffus rohku darbus mahja. — Meh's til plaschi pah'r muhsu skohlu stahstijuschi, lai zitti Latweeschi lihds ar mums preezajahs pah'r to Deewa schehlastibu, ko meh's zaur scho skohlu eedabbujuschi, fur muhsu meitas teef mahjitas un pee dwehseles un pee meefas apkohptas, tà ka warram zerreht, tahs paliks par zeenigeem Jesus draudses lohjeekem, par labbahm seewahm un mahsehm, Deewam par gohdu, mums par preeku un few pascheem par laizigu un muhschigu labbumu. Lai Deews muhsu mihtlai leelmahtei atmakfatu, ko winna mihtligi mums un muhsu behrneem par labbu darra; lai Deews palihds, ka winna dauds preeka pee muhsu behrneem peedsihwotu, un wiffai muhsu draudsei dauds swehtibas no winnas skohlas zeltohs! — Ar leelu firdspreeku meh's arri jau redsejuschi, ka Deewa swehtiba muhsu skohlai ne truhkst, ka ta jau zitteem Latweescheem par labbu un zittai walsti par palihgu isdewahs. Jums laikam sinnams wehl ne buhs, ka Krimmuldes zeenigam leelkungam arri ta leela Glebau-muischa peederr, kas tauwu pee Kursemnes rohbescheem Leischi semmê irr, un ka schis lungs pehrnâ gaddâ teem Latweescheem par labbu, kas tur Leischi starpâ dsihwo, tahdu paschu skohlu irr eetaisijis, kahdu winna zeeniga gaspascha pee mums Kisbelê irr eezehlufti. Un kas tur tohs behrnus mahja? — Diwi muhsu draudses lohjeeki: tas wihrs pee mums draudses skohlâ irr ismahzijeos un lihds isgahjuschai waffarai Krimmuldes basnizâ ehrgeles spehleja, un winna fainneeze Kisbeles skohlâ irr ismahzijupees. Tapeh' meh's arri Deewu luhdsam, ka tas schehligi winnu darbu arri tur swehtitu un mums to preeku dohtu peedsihwoht, ka schee muhsu draudses behrni muhsu brahteem un mahsehm, kas swefchas tautas starpâ dsihwo, dauds labbu darritu, winnu behrnus mahjidami un par labbeem un derrigeem zilwekeem usaudsinadami. —

— nn.

No Kreewu semmes. Laffitaji gan peeminnehs, ka pehrna gadda 52trâ lappâ tilke mahzih's, kâ nosalluschus zilwekus warroht glahbt, kad winnu meefas ar sneegu apleek, berse, woi eeleek aukstâ uhdeni. — Zè weenu pee schahs mahzibas geldigu notikkumu stahstifim. — Ap paschu jaunu gaddu kahds Pinnusemnes wihrs ar siwju wesumu us Warschawas pilssehtu, Doh'tu semmê, pahrdohschanas labbad, brauze un sawu, 12 gaddus wezzu dehlu lihds nehme. Puffzektâ, eeksch Doh'tu semmes, dehls pah'r aukstumu subdsejahs un tehws schahm to padohmu dewe, lai no kammanas iskahpj, un tezzedams safildahs. Wet winschs jau tà bij' pah'rnemts no aukstuma, ka ar kahjahm nemas staigah't newarreja un tam waijadseja atkal waschâ eekahpt, fur tehws winnu kaschokâ eetinne. Kad wehl kahdu stundu bij' braukusch'i, apturreja pee kahda frohga zek'mallâ un nu tehws sawu dehlu, kas kaschokâ lihds schim kluffi duffeja, gribbeja frohga istabâ eewest, lai safildahs. Wet winnu wolti mohdinajis, tehws sabihjahs, istinne winnu no kaschoka un atradde nosalluschu. Pee tahdas dsikas noskumschanas, teh'am bailes usnahze deht gruh'tas atbildeschanas un strahpes, un arri deht ta, ka siwis un petnu ne paspehlehs. Tapeh'z winschs scho nelaimi

nekam neteize, brauze drihs prohjam, fawa dehla lihki us flaija lauka sneega-gubbeni eerazzis, zerredams, atpakkat brauzohht to isnemt un us mahjahm lihds west. Bet kad tas kahdas stundas sneegâ bij' gullejis, fahze winna meefas filt un affinis atkal fawu zekku dabbuja un winschs atjehdsahs, israhpahs no sneega gubbas ahrâ, pats nesinnadams, fâ schè tizzis; jo winnam gan likfahs, fâ buhtu gullejis ween. Trefschâ deenâ pehz tam, tehws pehz labbi pabeigtas kupertshofshanas nahze atpakkat. Iswandeja par wolti sneega gubbeni, kur fawu dehlu eelizzis, un ne atradde neko zittu, fâ ween labbu dohbumu. — Sanemts no bailehm pahr to, fa scho leetu bij' fhehpis, winschs waimanadams brauze tah-tak' lihds frohgam, kur atkal apturreja. Bet kahds leels preeks winnam us-nahze, kad dehls, fo jau par nomirruschu turreja, winnam te pretti tezzeja, wianu apkampe, bet arri drihs ar pasemmigu, drebbedamu balsi winnam pahrmette, fa-pehz scho guktoht pamettis, un winnam to preeku ne arri wehlejis, Warschawas pilsfehthu redseht.

U. L.

S l u d d i n a f c h a n a .

Pa Waibau = muischu, Rubbenes basnizas walsti, irraid semneeka mahja, fo labpraht tik tahdam fainneekam isdohtu, tas leezibu warr usrahdiht, fa winsch pa gobdam un pee strahdaschanas turrahs. Skaidrafu sinnu turpatt pee muischas waldischanas warr dabbuht.

Sinna, zil naudas 4. Wewrar = mehn. deenâ 1836 eeksch Rihges maksaja par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Subr. nauda.		Par	Maksaja:	Subr. nauda.	
		Rb.	R.			Rb.	R.
1	puhru rubsu, 116 mahrzinus smaggu	1	60	1	pohdu (20 mahrzineem) wafku	5	20
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	20	—	— tabaka	1	—
—	fweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1	80	—	— fweefta	2	10
—	ausu	—	80	—	— dselses	—	70
—	firnu	1	50	—	— linnu, frohna	2	20
—	rupju rubsu = miltu	1	60	—	— brakka	2	—
—	bihdeletu rubsu = miltu	2	—	—	— kannepu	—	80
—	bihdeletu fweeschu = miltu	2	30	—	— schtihtu appinu	3	—
—	meeschu = putrainu	2	—	—	— neschtihtu jeb prezses appinu	2	—
—	eefala	1	30	—	— muzzu silku, eglu muzza	6	25
—	linnu = fehklas	2	50	—	— lasdu muzza	6	50
—	kannepu = fehklas	1	50	—	— smalkas fahls	4	25
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3	—	—	— rupjas balkas fahls	4	50
barrotu wehrschu galku, pa pohdu		1	—	—	— wahti brandwihna, puffedegga	8	75
				—	— — — — — dimdegga	11	—

Weenu subraba rubli warreja dabbuht par 361½ kapeiteem warra naudas.

Drihw drikkht. No juhrmallas = gubbernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. C. C. Napiersky.